

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора, член-кореспондента НАМН України Вдовиченко Юрія Петровича на дисертацію Фатюк Вікторії Геннадіївни «Оптимізація післяпологового спостереження жінок з лейоміомою матки», подану до спеціалізованої вченої ради Д 26.553.01 при ДУ „Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України” на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія

Актуальність роботи

Актуальність теми дисертації В.Г. Фатюк не викликає сумнівів, оскільки визначається цілою низкою надзвичайно істотних чинників. По-перше, спостерігається зростання кількості вагітних з лейоміомою матки за останні роки (7-10%). По-друге, доведений надзвичайно несприятливий вплив лейоміоми матки на перебіг вагітності, пологів, стан плода, перебіг пуерперію та віддаленого періоду після пологів з урахуванням стану репродуктивного здоров'я жінок.

Якщо перебігу вагітності та пологів у жінок з лейоміомою матки присвячена достатня кількість робіт, залишаються недостатньо вивчені патогенез ускладнень пуерперію, не виявлено взаємозв'язку з особливостями післяпологового періоду і характером розродження даної категорії жінок, не досліджений вплив порушень гомеостазу у цих жінок на розвиток подальших ускладнень післяпологового періоду та стан основного захворювання. Адже, саме в післяпологовому періоді відбувається зрив адаптації, що проявляється в дисбалансі статевих та стресорних гормонів в крові породілей з лейоміомою матки. Погіршують цю ситуацію і обставини в яких перебуває породілля після пологів, коли пріоритетним на думку як її сім'ї, так і самої жінки є здоров'я новонародженого. Всі ці питання і вирішує автор роботи.

Все вищевикладене свідчить про актуальність обраного наукового напрямку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є фрагментом наукової роботи відділення впровадження та вивчення ефективності сучасних медичних технологій в акушерстві та перинатології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О. М. Лук'янової НАМН України» № держ. реєстрації 01.14.U003091 «Дослідити стан репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку з порушенням вегетативного гомеостазу» (2014-2016 рр.).

Мета та завдання дослідження

Автор поставив за мету дослідження удосконалити систему спостереження та лікування породілей з лейоміомою матки для попередження розладів репродуктивного здоров'я. Для вирішення поставленої мети було визначено 8 конкретних завдань: від ретроспективного аналізу до впровадження удосконаленого алгоритму.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів

Розглядаючи питання наукової новизни поданої кандидатської дисертації необхідно відзначити, що автор встановила нові аспекти акушерських та перинатальних ускладнень у жінок з лейоміомою матки диференційовано в залежності від способу розродження та об'єму оперативного втручання. Автором роботи вперше комплексно вивчено стан здоров'я породілей з лейоміомою матки на 5-6-ту добу пуерперію в залежності від способу розродження з визначенням особливостей інволюції матки, стану кровотоку в судинах матки, показників згортання крові, ендокринних змін (статеві гормони та гормони стресу), імунологічної реактивності (цитокіни та фактор некрозу пухлин), стану біоценозу піхви. Показано несприятливий вплив порушення параметрів, що вивчалися на розвиток ускладнень в післяпологовому періоді, а також на стан лейоматозних вузлів. Встановлено також несприятливий вплив способу розродження на розвиток тих, чи інших ускладнень пуерперію, а саме: у жінок з лейоміомою матки після пологів через

природні пологові шляхи та після кесаревого розтину без видалення вузлів найзначимим ускладненням була субінволюція матки, у жінок після кесаревого розтину з проведенням наступної консервативної міомектомії – рання післяпологова кровотеча та агалактія. Науково обґрунтовано необхідність удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів, направлених на зниження частоти акушерських та перинатальних ускладнень у жінок з лейоміомою матки в післяпологовому періоді. Представлена інформативність різних клінічних, функціональних і лабораторних показників в оцінці ефективності профілактики та лікування акушерських та перинатальних ускладнень у цих жінок та профілактики розладів репродуктивного здоров'я. Показана сприятлива роль повноцінної лактації на реабілітацію репродуктивної функції жінок з лейоміомою матки та стабілізацію морфо-функціонального стану лейоматозних вузлів у них.

Практичне значення роботи включає все вище сказане і підкреслює те, що лейоміома матки є фактором ризику розвитку не лише ускладнень вагітності, пологів, а й післяпологового періоду та порушень репродуктивної функції після пологів. Запропонований та впроваджений комплекс діагностичних та лікувально-профілактичних заходів, що ґрунтується на отриманих під час дисертаційної роботи наукових результатах дозволив суттєво знизити частоту акушерських та перинатальних ускладнень у жінок з лейоміомою матки в післяпологовому періоді. Наукова новизна підтверджена патентом на винахід та на корисну модель.

Обсяг, структура та оцінка змісту дисертації

Проведений аналіз структури кандидатської дисертації свідчить про дотримання автором класичного принципу. Так, дисертація складається з анотації, вступу, першого розділу, присвяченого тактиці ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду у жінок з лейоміомою матки, розділу, присвяченого методам дослідження і лікувально-профілактичним заходам, трьох розділів власних досліджень, обговорення результатів, висновків, практичних рекомендацій і списку літератури, якій включає 220 джерел. В

першому розділі кандидатської дисертації представлено дані вітчизняної та зарубіжної літератури з питань сучасного уявлення про лейоміому матки і її роль в перебігу вагітності, пологів та післяпологового періоду, а також шляхи зниження у цих пацієнток акушерських та перинатальних ускладнень. Цей розділ складається з декількох підрозділів, які додають один одного, причому кожний містить резюмуюче закінчення і перехід на наступну частину матеріалу. Методологічно розділ побудований правильно, добре сприймається, стиль викладення матеріалу сучасний.

У другому розділі наукової роботи автор переконливо обґрунтувала необхідність детальної оцінки вивчення інволютивних процесів матки та стану кровотоку в судинах матки, найбільш інформативних показників гомеостазу. Крім того, слід вказати на широке використання сучасної комп'ютерної техніки для розробки методів контролю та ефективністю лікувально-профілактичних заходів, що проводяться, а також для обробки отриманих результатів. Таблиці, рисунки і графіки, які використав автор, є сучасними і високоінформативними.

Авторові вдалося викласти результати власних досліджень поетапно – від ретроспективного аналізу впливу лейоміоми матки на стан репродуктивного здоров'я і до тактики ведення післяпологового періоду у цих жінок. Такий підхід дозволив авторові обґрунтувати необхідність самостійного дослідження цього завдання в аспекті зниження частоти акушерських та перинатальних ускладнень та збереженні репродуктивного здоров'я. Представлені результати наочно показують резерви, що є, зниження частоти і підвищення ефективності лікування акушерських ускладнень у жінок з лейоміомою матки. Дані такого методологічного підходу дуже важливі як з наукової, так і з практичної точки зору.

Автор обрала правильний методологічний підхід і запропонувала методи контролю на підставі використання отриманих результатів клініко-функціональних і лабораторних досліджень. Використання сучасної комп'ютерної техніки дозволило виділити основні функціональні і

лабораторні показники. Методики є простими у використанні і можуть знайти широке використання в спеціалізованих акушерських стаціонарах.

Обґрунтованість та достовірність наукових висновків і рекомендацій

В дисертації подано достатній фактичний матеріал, отриманий на основі ретроспективного аналізу 227 історій пологів, амбулаторних поліклінічних карт та обмінних карт вагітних жінок з лейоміомою матки. На другому етапі здійснено аналіз результатів клініко-лабораторних та функціональних обстежень 150 породілля з лейоміомою матки та 25 здорових жінок. Проведений аналіз отриманих даних, опрацьованих за допомогою варіаційної статистики свідчить, що наукові положення і висновки дисертації сформульовані на базі установлених фактів, переконливо аргументовані необхідним обсягом і якістю досліджень, що дозволяє їх вважати достовірними. Висновки логічно витікають з фактичного матеріалу і мають вагомим теоретичне і практичне значення, відповідають поставленим завданням і є логічним завершенням проведених досліджень, а розроблені діагностичні, профілактичні та лікувальні методики дозволяють підвищити ефективність профілактики та лікування акушерських та перинатальних ускладнень, запобігти розладам репродуктивного здоров'я у жінок з лейоміомою матки.

Повнота опублікованих матеріалів дисертації

За темою дисертації опубліковано 12 наукових праць у фахових виданнях (5 статей в наукових виданнях, 1 зарубіжна публікація, 2 патенти, 4 тези матеріалів конференції).

Рекомендації щодо використання результатів дисертації в практиці

Окремо хотілося б підкреслити важливість виконаної кандидатської дисертації для безперервного професійного розвитку лікарів акушер-гінекологів. Результати дисертаційного дослідження можуть бути широко використані в педагогічному процесі при проведенні курсів тематичного удосконалення.

Недоліки дисертації та автореферату і зауваження щодо їх змісту та оформлення

Зауважень принципового характеру в мене немає. Серед незначних недоліків можна виділити:

- у дисертації забагато таблиць і, можливо, було б частину з них замінити рисунками;
- при оцінці власних результатів можливо було проведення більш широкого спектра мікробіологічних досліджень.

Вказані недоліки не впливають на зміст і наукову цінність представленої дисертації.

У якості дискусії вважаю за необхідне задати декілька питань:

- у чому полягає суть запропонованого Вами способу прогнозування розвитку гіпогалакції у жінок з лейоміомою матки?
- чим обумовлена відсутність флори в бактеріологічних висівах вагінальних виділень у більше ніж 50% породілля з лейоміомою матки на 5-6-ту добу пуерперію?

Висновок

Дисертація Фатюк Вікторії Геннадіївни «Оптимізація післяпологового спостереження жінок з лейоміомою матки», виконана під керівництвом доктора медичних наук Скрипченко Наталії Яківни є завершеною науково-дослідною роботою, яка містить вирішення важливої наукової задачі клінічного акушерства – зниження частоти акушерських ускладнень та попередження розладів репродуктивного здоров'я у жінок з лейоміомою матки в післяпологовому періоді шляхом розробки та впровадження комплексу лікувально-профілактичних заходів диференційовано в залежності від способу розродження та об'єму оперативного втручання у разі проведення кесаревого розтину.

За актуальністю теми, обсягом фактичного матеріалу дослідження, науковою новизною та практичним значенням отриманих результатів, обґрунтованістю висновків, робота повністю відповідає вимогам п. 11

«Порядку присудження наукових ступенів» МОН України від 24.07.2013 (із змінами згідно з Постановою Кабінету Міністрів №656 від 19.08.2015 р.), щодо кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 - акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент

професор кафедри акушерства,

гінекології та перинатології

НМАПО ім. П.Л. Шупика

чл.-кор. НАМН України,

д.мед.н., професор

26.10.20

Ю.П. Вдовиченко

Дата надходження відгуку до спеціалізованої

вченої ради Д. 26. 553. 01

27. X. 2020 р.